

המחלקה למדעי המחשב

תשפ"ג 29/11/2312:00-26/11/2312:00

אלגברה 2

מועד ב'

מרצים: ד"ר ירמיהו מילר, ד'ר שי סרוסי.

תשפ"ג סמסטר ק'

השאלון מכיל 12 עמודים (כולל עמוד זה וכולל דף נוסחאות).

בהצלחה!

אחר / הערות

- יש לפתור את כל השאלות.
- המשקל של כל שאלה מפורט להלן:
 - **.** שאלה 1: 30 נקודות *
 - **.** שאלה 2: 20 נקודות *
 - * שאלה 3: 20 נקודות.
 - * שאלה 4: 30 נקודות.
- סדר התשובות אינו משנה, אך יש לרשום ליד כל תשובה את מספרה.
- הסבירו היטב את מהלך הפתרון. תשובה ללא הסבר (גם נכונה) לא תתקבל.
 - אסור לחלוטין לקבל עזרה מסטודנט אחר או מאף אחד.
- עליכם להעלות את הפתרונות שלכם דרך אתר המודל של הקורס אלגברה 2 למדמ"ח לא יאוחר משעה עליכם להעלות את ביום ד' 20-11-23. פתרונות שהוגשו אחרי המועד הזה לא יתקבלו.
- מותר להשתמש בחומר של הקורס, התרגילים של הקורס והספרים של הקורס בלבד, אבל אסור להשתמש בשום מקורות אחרים.
- אחרי הגשת פתרונות אתם תקבלו הזמנה למבחן קצר בעל פה על הפתרונות שלכם. ייתכן שלא תעבור את המבחן או יורידו נקודות במקרה שאתם לא יכולים להסביר הפתרונות שלכם היטב.
 - סטודנט יהיה זכאי להגיש ערעור / בקשות שונות לגבי הבוחן במשך 5 ימים בלבד מיום קבלת הציון.

$$A=\left(egin{array}{cccc} -i&i&i&i\\i&-i&i&i\\i&-i&i\\i&-i&i \end{array}
ight)$$
 המטריצה $A\in\mathbb{C}^{4 imes4}$ תהי $A\in\mathbb{C}^{4 imes4}$

 $A=PDP^{-1}$ -ש אלכסונית כך א הפיכה ו- P הפיכה כן אם כן אלכסונית? אם אלכסונית?

$$A = -rac{i}{2}A^2 - rac{1}{4}A^3 - rac{i}{8}A^4$$
ב) הוכיחו כי

$$A=\left(egin{array}{cccc}2&2\sqrt{2}&0&0\\2\sqrt{2}&9&0&0\\0&0&5i&2\sqrt{3}\\0&0&-2\sqrt{3}&i\end{array}
ight)$$
 המטריצה $A\in\mathbb{C}^{4 imes4}$ תהי

- א) ללא חישוב ישר, הוכיחו כי A לכסינה אוניטרית.
- ב) ללא חישוב ישר, הוכיחו כי לא כולם הערכים העצמיים של A ממשיים.
 - $A=QDar{Q}$ -ש מצאו Q אוניטרית ו- D אלכסונית כך א

$$A=\left(egin{array}{cccc} 2&-i&0&0\\i&2&0&0\\0&0&4&i\\0&0&-i&4 \end{array}
ight)$$
 המטריצה $A\in\mathbb{C}^{4 imes4}$

- א) ללא חישוב ישר, הוכיחו כי A לכסינה אוניטרית.
 - ב) ממשיים A ממשיים עצמיים של A ממשיים.
- $A=QDar{Q}$ -ש כסונית כך אלכסונית ו- D אוניטרית ו- מצאו

 $A=egin{pmatrix} a&b\\c&d \end{pmatrix},\quad a,b,c,d\in\mathbb{C}$ שאלה $A\in\mathbb{C}^{2 imes 2}$ מטריצה ריבועית מצורה כללית $A\in\mathbb{C}^{2 imes 2}$

- $.p_{A}(x)=x^{2}-(a+d)x+ad-bc$ או הוכיחו כי הפולינום האופייני הוא
 - $.p_A(x) = x^2 \mathrm{tr}(A)x + \mathrm{det}(A)$ ב) הוכיחו כי
- :הבאות הטענות הטענות ווכיחו B=BC-CB אשר מקיימים את מקיימים את אשר $B,C\in\mathbb{C}^{2 imes 2}$ יהיו

$$.\mathrm{tr}(B)=0$$
 (1

$$.B^2 = -{
m det}(B)I$$
 (2

$$\det(B)=0$$
 (3

.(מטריצה האפס)
$$B^2=0$$
 (4

פתרונות

שאלה 1

א) נחשב את הפולינום האופייני:

$$p_A(x) = |xI - A| = \begin{vmatrix} x+i & -i & -i & -i \\ -i & x+i & -i & -i \\ -i & -i & x+i & -i \\ -i & i & -i & x-i \end{vmatrix}$$

$$= (x+i) \left| \begin{array}{ccc|c} x+i & -i & -i \\ -i & x+i & -i \\ i & -i & x-i \end{array} \right| + i \left| \begin{array}{ccc|c} -i & -i & -i \\ -i & x+i & -i \\ -i & -i & x-i \end{array} \right| - i \left| \begin{array}{ccc|c} -i & x+i & -i \\ -i & -i & -i & -i \\ -i & i & x-i \end{array} \right| + i \left| \begin{array}{ccc|c} -i & x+i & -i \\ -i & -i & x+i \\ -i & i & -i \end{array} \right|$$

$$= (x+i)^{2} \begin{vmatrix} x+i & -i \\ -i & x-i \end{vmatrix} + i(x+i) \begin{vmatrix} -i & -i \\ i & x-i \end{vmatrix} - i(x+i) \begin{vmatrix} -i & x+i \\ i & -i \end{vmatrix}$$

$$+ \begin{vmatrix} x+i & -i \\ -i & x-i \end{vmatrix} - \begin{vmatrix} -i & -i \\ -i & x-i \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} -i & x+i \\ -i & -i \end{vmatrix}$$

$$- \begin{vmatrix} -i & -i \\ i & x-i \end{vmatrix} + i(x+i) \begin{vmatrix} -i & -i \\ -i & x-i \end{vmatrix} - \begin{vmatrix} -i & -i \\ -i & i \end{vmatrix}$$

$$+ \begin{vmatrix} -i & x+i \\ i & -i \end{vmatrix} - i(x+i) \begin{vmatrix} -i & x+i \\ -i & -i \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} -i & -i \\ -i & i \end{vmatrix}$$

$$=(x+i)^{2}(x^{2}+2)+i(x+i)(-2-ix)-i(x+i)(-ix)$$

$$+2+x^{2}+ix-2+ix$$

$$+ix+2+i(x+i)(-ix)-2$$

$$-ix-i(x+i)(ix-2)+2$$

$$=x^4 + 2ix^3 + 4x^2 + 8ix$$

$$=x(x-2i)(x+2i)^2$$

ערכים עצמיים:

 $\lambda = -2i$ מריבוי אלגברי

 $\lambda=2i$ מריבוי אלגברי

 $\lambda = 0$ מריבוי אלגברי

 $\lambda = -2i$ מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

 $(x,y,z,w)=(-z-2w,w,z,w)=(-1,0,1,0)z+(-2,1,0,1)w,\ z,w\in\mathbb{C}$ פתרון:

$$V_{-2i} = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} -2\\1\\0\\1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1\\0\\1\\0 \end{pmatrix} \right\}$$

 $\lambda=0$ מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

 $\lambda=2i$ מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$(A-2iI) = \begin{pmatrix} -3i & i & i & i \\ i & -3i & i & i \\ i & i & -3i & i \\ i & i & -3i & i \\ i & -i & i & -i \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{R_1 \to iR_2 \\ R_3 \to -iR_3 \\ R_4 \to -iR_4 \\ \hline \\ R_2 \to iR_2 \\ \hline \\ R_3 \to iR_3 \\ \hline \\ R_4 \to iR_4 \\ \hline \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & -1 & -1 & -1 \\ 1 & -3 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -3 & 1 \\ 1 & 1 & -3 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & -1 \\ \hline \\ 1 & 1 & 1 \\ \hline \\ 1 & 1 &$$

עבור כל ערך עצמי הריבוי גאומטרי שווה לריבוי אלגברי לכן A לכסינה.

$$D = \begin{pmatrix} 2i & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -2i & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -2i & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} .$$

$$P = \begin{pmatrix} | & | & | & | \\ u_{2i} & u_{-2i} & u'_{-2i} & u_0 \\ | & | & | & | \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 0 & -1 \\ 1 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

ב) הפולינום האופייני הוא

$$p_A(x) = x(x-2i)(x+2i)^2 = x^4 + 2ix^3 + 4x^2 + 8ix$$
.

לכן $p_A(A)=0$ לכן קיילי המילטון, קיילי

$$A^4 + 2iA^3 + 4A^2 + 8iA = 0$$
 \Rightarrow $A = -\frac{i}{2}A^2 - \frac{1}{4}A^3 - \frac{i}{8}A^4$.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

קמפוס באר שבע ביאליק פינת בזל 84100 | קמפוס אשדוד ז'בוטינסקי 84, 77245 | www.sce.ac.il | קמפוס באר שבע ביאליק פינת בזל 84100 | קמפוס אשדוד ז'בוטינסקי

שאלה 2

(N

()

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 2\sqrt{2} & 9 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 5i & 2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & -2\sqrt{3} & i \end{pmatrix} , \qquad \bar{A} = \begin{pmatrix} 2 & 2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 2\sqrt{2} & 9 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -5i & -2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 2\sqrt{3} & -i \end{pmatrix} .$$

$$\bar{A} \cdot A = \begin{pmatrix} 12 & 22\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 22\sqrt{2} & 89 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 37 & -12i\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 12i\sqrt{3} & 13 \end{pmatrix}, \qquad A \cdot \bar{A} = \begin{pmatrix} 12 & 22\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 22\sqrt{2} & 89 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 37 & -12i\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 12i\sqrt{3} & 13 \end{pmatrix},$$

לכן $A\cdot ar{A}=ar{A}\cdot A$ לכן לכן אוניטרית. אוניטרית

ב) A לכן A לא צמודה לעצמה, אבל A נורמלית. הערכים עצמיים של מטריצה נורמנלית ממשיים אם ורק אם המטריצה צמודה לעצמה. לא צמודה לעצמה לפיכך לא כל הערכים עצמיים יהיו ממשיים.

$$p_A(x) = |xI - A| = \begin{vmatrix} x - 2 & -2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ -2\sqrt{2} & x - 9 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & x - 5i & -2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 2\sqrt{3} & x - i \end{vmatrix}$$
$$= \begin{vmatrix} x - 2 & -2\sqrt{2} \\ -2\sqrt{2} & x - 9 \end{vmatrix} \cdot \begin{vmatrix} x - 5i & -2\sqrt{3} \\ 2\sqrt{3} & x - i \end{vmatrix}$$
$$= ((x - 2)(x - 9) - 8)((x - 5i)(x - i) + 12)$$
$$= (x^2 - 11x + 10)(x^2 - 6ix + 7)$$
$$= (x - 10)(x - 1)(x - 7i)(x + i)$$

:ערכים עצמיים

 $\lambda=10$ מריבוי אלגברי

 $\lambda=7i$ מריבוי אלגברי

 $\lambda = -i$ מריבוי אלגברי $\lambda = -i$

 $\lambda=1$ מריבוי אלגברי $\lambda=1$

10 מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$(A-10I) = \begin{pmatrix} -8 & 2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 2\sqrt{2} & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -10 + 5i & 2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & -2\sqrt{3} & -10 + i \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow{R_4 \to (-10+5i)R_4 + 2\sqrt{3}R_3} \begin{pmatrix} -8 & 2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -10 + 5i & 2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 0 & 107 - 60i \end{pmatrix}$$

$$\to \begin{pmatrix} -8 & 2\sqrt{2} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -10 + 5i & 2\sqrt{3} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$V_{10} = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 2\sqrt{2} \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}.$$

7i מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_{7i} = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ -\sqrt{3}i \\ 1 \end{pmatrix} \right\} \; .$$

-i מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_{-i} = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ i \\ \sqrt{3} \end{pmatrix} \right\} .$$

1 מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_1 = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} -2\sqrt{2} \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\} \; .$$

$$D = \begin{pmatrix} 10 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 7i & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -i & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \; .$$

$$Q = \begin{pmatrix} \mid & \mid & \mid & \mid \\ u_{10} & u_{7i} & u_{-i} & u_{1} \\ \mid & \mid & \mid & \mid \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2\sqrt{2}} & 0 & 0 & -2\sqrt{2} \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -i\sqrt{3} & \frac{i}{\sqrt{3}} & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \; .$$

שאלה 3

(N

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -i & 0 & 0 \\ i & 2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 4 & i \\ 0 & 0 & -i & 4 \end{pmatrix} , \qquad \bar{A} = \begin{pmatrix} 2 & -i & 0 & 0 \\ i & 2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 4 & i \\ 0 & 0 & -i & 4 \end{pmatrix} .$$

 $\bar{A} = A$

לכן A לכסינה אוניטרית. לכן A לכסינה אוניטרית.

- ב) הערכים עצמיים של מטריצה נורמנלית ממשיים אם ורק אם המטריצה צמודה לעצמה. ב) הערכים עצמיים לעצמה לפיכך כל הערכים עצמיים יהיו ממשיים. A
 - :ערכים עצמיים
 - $\lambda=5$ מריבוי אלגברי
 - $\lambda=3$ מריבוי אלגברי
 - $\lambda=1$ מריבוי אלגברי $\lambda=1$

5 מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_5 = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ i \\ 1 \end{pmatrix} \right\} \ .$$

3 מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_3 = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} -i \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ -i \\ 1 \end{pmatrix} \right\} .$$

1 מרחב עצמי ששייך לערך עצמי

$$V_1 = \operatorname{span} \left\{ \begin{pmatrix} i \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\} .$$

$$D = \begin{pmatrix} 5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

$$Q = \begin{pmatrix} | & | & | & | \\ u_5 & u_3 & u_3' & u_1 \\ | & | & | & | \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & -i & i \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ i & -i & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} .$$

<u>שאלה 4</u>

(N

$$p_A(x) = |xI - A| = \begin{vmatrix} x - a & -b \\ -c & x - d \end{vmatrix} = (x - a)(x - d) - bc = x^2 - (a + d)x + ad - bc$$
.

לכן
$$\operatorname{tr}(A) = a + d$$
 -ו $\det(A) = ad - bc$

$$p_A(x) = x^2 - (a+d)x + ad - bc = x^2 - tr(A) + det(A)$$
.

נקבל הביטוי הזה ונקבל .B=BC-CB (1 גקח את העקבה של הביטוי ונקבל

$$\operatorname{tr}(B) = \operatorname{tr}(BC - CB) = \operatorname{tr}(BC) - \operatorname{tr}(CB) = \operatorname{tr}(BC) - \operatorname{tr}(BC) = 0 \ ,$$

אז הפולינום האופייני שלה היא $B\in\mathbb{C}^{2 imes2}$ אז הפולינום האופייני שלה היא

$$p_B(x) = x^2 - \operatorname{tr}(B) + \det(B) .$$

לפיכך $\operatorname{tr}(B)=0$ לפיכך (1) מצאני כי

$$p_B(x) = x^2 + \det(B) .$$

לפי משפט קיילי-המילטון כל מטריצה מאפסת את הפולינום האופייני שלה, לכן

$$p_B(B) = B^2 + \det(B)I = 0 \qquad \Rightarrow \qquad B^2 = -\det(B)I , \tag{#}$$

(3

$$B = BC - CB$$
 \Rightarrow $B^2 = B^2C - BCB$, (*1)

$$B = BC - CB$$
 \Rightarrow $B^2 = BCB - CB^2$, (*2)

:(*2) + (*1)

$$2B^2 = B^2C - CB^2 .$$

נציב (#), כלומר $B^2=-\det(B)I$ ונקבל

$$-2-\det(B)I=-\det(B)I\cdot C+C\cdot\det(B)I=-\det(B)C+\det(B)C=0\ ,$$

 $\det(B)=0$ ולכן

$$A^2=0$$
 לכן $\det(B)=0$ (3 (גו מסעיף ג) $B^2=-\det(B)$ לכן (4